

GLASILO
Elkroj d.d.
Mozirje

Letnik XVIII, številka 1, junij 1994

PRIDOBILI SMO CERTIFIKAT ISO 9001

Dvoletno delo nas vseh zaposlenih v Elkroju na projektu "Ureditve poslovanja po mednarodnem standardu ISO 9001" je realizirano do te mere, da smo pridobili certifikat.

To pomeni, da naše poslovanje poteka v skladu z zahtevami mednarodnega standarda, kar je temeljito preverila in na kraju tudi uradno potrdila tričlanska mednarodna komisija institucije Bureau Veritas Quality International (BUQI) s sedežem v Londonu in s podružnico v Ljubljani v aprilu 1994. leta.

Smo prvi v konfekcijski grupi, ki nam je uspelo pridobiti to spričevalo. Naš strokovni

sodelavec in svetovalec je bil g.mag. Albin Repše, ki se mu - in seveda tudi vsem Vam, ki ste kakorkoli sodelovali pri uvajanju sistema kakovosti v prakso in uspešnem zagovoru pred komisijo - ob tej priložnosti v imenu vodstva podjetja Elkroj iskreno zahvaljujem.

Certificiranje podjetja s strani pooblaščenice institucije je trajalo tri dni, in sicer od 21. do 23. aprila 1994. Bilo je obsežno in naporno, ker je bilo natančno in strogo glede zahtev standarda.

Delo na kakovosti poslovanja pa s pridobitvijo certifikata ni zaključeno. Z njim je narejen osnovni korak in postavljen model z instrumenti za obvladovanje celotnega sistema kakovosti. Stalna naloga vseh zaposlenih je, da izboljšujemo postavljeno raven kakovosti na vseh funkcijskih področjih, stalno razmišljamo o novostih in poenostavitvah dela in jih učinkovito vključujemo v vsakdanje delo - inoviranje.

Iskati moramo rešitve na osnovi katerih bomo na najboljši možni način zmanjševali stroške, povečevali produktivnost dela in zadovoljevali kupce in seveda nas zaposlene v podjetju Elkroj. Saj kakovostnega izdelka ni mogoče narediti, če ni kakovosten tudi celoten proces, v katerem ta izdelek nastaja. Kakovost definiramo kot "skladnost z zahtevami kupca, odjemalca", ki pa je vse višja in vse bolj povezana z razvojem trga. Inoviranje in kakovost sta neločljivo povezana.

Poslovni uspeh podjetja - družbe - je odločilno odvisen od kakovosti. Celovito obvladovanje kakovosti pa pomeni nenehno izboljševanje poslovanja. V središču kakovosti je človek s svojim znanjem, vrednotami in čustvi.

In naj zaživi med nami izrek: **"KAKOVOST JE ODLIČNOST, ODLIČNOST JE BREZ NAPAK"**.

● **BLAŽENKA TKALČIČ**

Certificate of Approval

Awarded to

**ELKROJ MOZIRJE,
SLOVENIA.**

Bureau Veritas Quality International certify that the Quality Management System of the above supplier has been assessed and found to be in accordance with the requirements of the quality standards and scope of supply detailed below

QUALITY STANDARDS

EN 29001-1987 ISO 9001-1987 BS 5750-PART 1:1987

SCOPE OF SUPPLY

**PRODUCTION OF FASHIONABLE READY-MADE CLOTHES
SPECIALIZED PRODUCTION OF ALL KINDS OF TROUSERS -
FROM HIGHLY FASHIONABLE AND CLASSIC ONES TO
SPORTS ONES, SUCH AS:
MENS TROUSERS, WOMENS TROUSERS, BOY'S TROUSERS,
GIRL'S TROUSERS AND CHILDRENS TROUSERS.**

Subject to the continued satisfactory operation of the supplier's Quality Management System, this Certificate is valid for a period of three years from:

26TH APRIL, 1994

For Bureau Veritas Quality International

Date: **17TH MAY, 1994**

Certificate No: **7242** SFO6/B

The use of the Accreditation Mark indicates accreditation in respect of those activities covered by the accreditation certificate number 001

Elkroj

MINISTRICA ZA DELO JE BILA MED NAMI

Čeprav je bil petek, 13., smo v Elkroju v svoji sredini s pozornostjo in veseljem sprejeli ministrico za delo, g. Jožico Puhar s sodelavci.

vlagamo v posodobitev proizvodnje, v računalniško podprt krojilni sistem in v organizacijo dela. Poleg tega v Elkroju ni bilo in ni prisotna večja fluktuacija delavcev, temveč bolj zaposlovanje - odslej predvsem zaposlovanje kvalificiranega kadra. Veliko vlagamo tudi v izobraževanje vseh zaposlenih in seveda v zaposlovanje, zato se je ravno na tem področju direktorica Vrtačnikova zahvalila ministrici Jožici Puhar za pomoč.

Gospo Puharjevi in njenim sodelavcem smo predstavili tudi novo blagovno znamko CARIER, izpostavili probleme visoke bolniške in neusklajenosti obračunavanja do-

hodnine pri stimulativnem nagrajevanju delavcev. V Elkroju želimo urediti tudi status delovnih invalidov in jim omogočiti delo, ki ga bodo lahko opravljali. V zaključku razgovora je predsednik mozirske skupščine g. Franc Miklavc ministrico in njene sodelavce seznanil z razmerami v gospodarstvu v občinskem prostoru, ministrica pa je v nadaljevanju razgovora navedla nekaj konkretnih oblik pomoči njenega ministrstva v zadnjem obdobju. Vseskozi so razgovori potekali v prijetnem in delovnem ozračju.

Seznani smo jo z investicijskimi vlaganji, zlasti ponosni pa smo bili na dejstvo, da smo ji lahko povedali, da smo doslej edini med slovenskimi konfekonarji, ki smo pridobili zahtevni mednarodni certifikat ISO 9001.

Z ogledom proizvodnje je bila zadovoljna, saj je sama povedala, da ugotavlja, da je bil vsak tolar dejansko namensko uporabljen.

Direktorica Elkroja, ga. Marija Vrtačnik, jo je seznanila s podjetjem, s težavami in uspehi. Med predstavniki slovenske vlade in strokovnimi delavci Elkroja je potekalo sproščeno, delovno dogovarjanje. V Elkroju kljub vsem gospodarskim težavam vseskozi

POROČILO O POSLOVANJU Schlicht & Eigen GmbH v Celovcu

Firma S&E posluje uradno od 1.5.1993. Ustanovitelj firme je Elkroj in tudi 100% lastnik. Firma v tujini je bila ustanovljena predvsem zaradi:

- hitrejšega prodora na tuje trge s klasičnim izvozom

- prenosa poslovanja po kooperacijski pogodbi od firme Unimercat München na lastno podjetje S&E, registrirana pa je zelo široko z namenom opravljati tudi druge posle brez povezave z matičnim podjetjem.

Po prvem letu poslovanja se dva izmed treh osnovnih ciljev uspešno uresničujeta, upoštevati pa je treba, da se prodor na tuji trg ne more uresničiti na kratek rok, pač pa da je to daljši proces (min. 9 mesecev od prodaje kolekcije do prejema plačila v primeru, da kupca najdeš takoj. Po svetovni statistiki se realizira le 5% plasiranih ponudb.

Prodaja lastne blagovne znamke na tujih trgih kot zanesljiv dolgoročen posel za El-

kroj se razvija predvsem na področju moških hlač na Nizozemskem. S&E je pri tem prevzela vlogo grosista in s pomočjo pogodbeno zaposlenega potnika organizira celoten posel.

Po enakem postopku je organizirana prodaja ŽH z lastno blagovno znamko na nizozemskem trgu, vendar v sezoni zima-poletje 1994 ni bilo prodanih omembe vrednih količin. Kljub temu je naš zastopnik za ŽH optimističen za naslednjo sezono, ker si je že ustvaril dobra izhodišča. Ostali trgi se preko zastopnikov intenzivno obdeluje in pričakujemo naročila za poletje 1995. Vsi zastopniki so državljanji dežele, kjer prodaja poteka, kar je bistven pogoj za uspeh.

Poslovanje po kooperacijski pogodbi se je konec leta 1993 preneslo od Unimerat München na S&E. Z liberalizacijo zunanjetrgovinskih odnosov pa je ta način poslovanja (uvoza) postal za Elkroj predrag in Elkroj uvaža sedaj samostojno direktno od proizvajalcev, brez posrednikov.

Kot dopolnitev prodaje hlač se uvaja tudi prodaja suknjičev na nizozemskem trgu, kjer matična firma Elkroj ni udeležena neposredno. Prodaja sicer počasi, a vztrajno narašča.

V fazi začetnih razgovorov smo tudi pri prodaji posode iz Emovega programa. Ravno tako za potrebe kooperacije firme Elkroj S&E organizira predelavo na vzhodnem trgu po nižjih cenah, kot so obstoječe kooperacijske cene. Dogovorjena je že tudi kooperacija za Elkroj v Litvi, kjer so poleg ustrezne kakovosti cene še veliko ugodnejše, kar bo prispevalo k boljši kalkulaciji pri Elkrejevi domači in tuji prodaji.

USKLADITEV USTANOVITVENIH AKTOV DELNIŠKE DRUŽBE ELKROJ d.d. MOZIRJE Z ZAKONOM O GOSPODARSKIH DRUŽBAH

Zakon o gospodarskih družbah je v prehodnih in končnih določbah naložil obstoječim družbam, da v določenem roku uskladijo svoje ustanovitvene akte in osnovni kapital z zakonom. Tudi v našem podjetju smo pristopili k uskladitvi ustanovnih aktov in na skupščini delniške družbe, ki je bila

dne 19. 5. 1994, sprejeli z ZGD usklajen STATUT družbe.

Statut prinaša spremembo glede delnic družbe. V delniški družbi bo sedaj ves osnovni kapital razdeljen samo na navadne delnice razreda A, ki bodo delničarjem dajale pravico do sodelovanja pri upravljanju družbe in pravico do sorazmernega dela dobička.

Do sprememb je prišlo tudi pri upravljanju in vodenju delniške družbe. Na podlagi zakona o gospodarskih družbah sta organa upravljanja skupščina in nadzorni svet, organ vodenja pa je uprava.

Organ vodenja

Organ vodenja je uprava. Upravo predstavlja pri nas direktor družbe. Družba lahko podeli prokuro največ dvema osebama. Prokurista imenuje nadzorni svet na predlog direktorja.

Organi upravljanja

Nadzorni svet je organ upravljanja. V njem so predstavniki delničarjev in delavcev družbe.

Nadzorni svet upravlja in nadzoruje poslovanje družbe.

Skupščina je upravljalni organ delničarjev v okviru katerega ti uresničujejo svoje pravice.

Na skupščini 19.5.1994 so delničarji izvolili nadzorni svet družbe v naslednji sestavi:

Jože Zagožen

Bojan Šefman

Marija Franko

Miha Podsedenešek

Kot predstavnika delavcev sta bila v nadzorni svet izvoljena:

Franc Kosmač in

Magda Planovšek.

Za nadomestne člane so bili izvoljeni:

Bogdan Prisljan

Jože Šilec

Anton Vrhovnik

Vsem, ki so bili izvoljeni, želimo mnogo uspeha in zadovoljstva pri delu!

● *Marija Krivec*

TEKSTILCI ROTIJO VLADO NAJ PREPREČI NJIHOV PROPAD

Odbor Združenja za tekstilno industrijo je razpravljal o položaju v tekstilni industriji. Poudarili so, da so nujne spremembe v stroškovni politiki, saj bo šlo drugače prihodnje leto v tem času veliko tekstilnih podjetij v stečaj. Ocenjujejo, da bo ostalo brez dela 5.000 do 10.000 delavcev.

Menili so, da je za državo najenostavneje pobirati davek od plače, čeprav bi bilo logično, da bi ga pobirala iz tega, kar tekstilci ustvarijo. Zato je nujno spremeniti sistem obdavčitve, ki je naravnian v škodo delovno intenzivnih panog kot je tekstilna. Ker rastejo cene in stroški, tečaj DEM pa že dalj časa stoji, to zelo destimulativno vpliva na tista podjetja, ki veliko izvažajo. Izvažajo pa vsi tekstilci. Tekstilna industrija ima 15 odstotni delež v zunanji trgovini in 16 odstotni delež od zaposlenih v slovenski industriji. Plače so

konec februarja v primerjavi s celotno industrijo zaostajale za celotno industrijo za 24 odstotkov pri proizvodnji preje in tkanin in za približno 15 odstotkov pri proizvodnji tekstilnih izdelkov. Obseg proizvodnje se je v primerjavi z lanskim letom ves čas povečeval razen v mesecu aprilu 1994, ko se je le-ta zmanjšal pri izdelavi tkanin in približno 5%, pri gotovih izdelkih pa kar za četrtno. Zaradi vsega navedenega so sklenili, da je treba o vsem tem obvestiti Vlado Republike Slovenije, posebej še njenega predsednika, da bi preprečili stečaje in nezaposlenost. Tekstilcem res bije plat zvona in vlada naj pove, kaj bo naredila z njimi, oz. kakšne so njene usmeritve v tekstilni panogi.

● *Marija Miklave*

NOVI - MLADI KADRI

Zopet je minilo šolsko leto. Učenke konfekcijske šole Celje so zaključile učno dobo, nekatere triletno, druge štiriletno. Vodstvo Elkroja je omogočilo mladim, da so se izobraževali v naši učilnici pod vodstvom men-

torice Ane Remic in po programu ter nadzorom Tekstilne šole Celje. Tedensko je bilo na praktičnem pouku 36-40 učenk.

Okvirni učni program zajema izdelavo:

- ravnega in zvonastega krila ter krila z gubami
- ženske bluze s srajčnim ovratnikom in zapestnikom
- ženske in moške klasične hlače
- športne ženske in moške hlače
- ženske obleke

- ženske dvodelne obleke, jakne ter
- moškega suknjiča

Poleg dela po programu so učenke občasno odpravljale napake na hlačah, ki jih za Elkroj izdelujejo kooperanti. Nekajkrat pa so učenke delale tudi v proizvodnji pri raznih operacijah kot npr.: vpeljava pasov, paranje raznih všitkov, obračanje pralnih hlač, šivanje gumbnic in gumbov, šivanje namiznih prtvo, izdelale pa so tudi krila za mažuretke.

In kakšen uspeh so dosegle učenke?

Za zaključni izpit je bila praktična naloga: izdelava ženske bluze s srajčnim ovratnikom in zapestnikom ter dolge ženske hlače ali bermuda hlače z zavihki. Čas izdelave je bil določen (normativ). Učenke so opravile izpitno praktično nalogo 3-4 ure predčasno in v ustrezni kvaliteti, kar potrjujejo ocene komisije. Dosegle so ocene samo prav dobro in odlično.

Učenke so prihajale k praktičnemu pouku v Elkroj tudi iz drugih sosednjih občin. Z delom in organizacijo so bile zelo zadovoljne, niso pa bile zadovoljne s klimatskimi razmerami, ki v sedanjem stanju ne ustrezajo.

Za izkazano pozornost se iskreno zahvaljujemo tudi vodstvu podjetja.

● *Mentorica Ana Remic*

RAST IN OMEJEVANJE PLAČ

Že zgodaj jeseni lanskega leta so se začela pogajanja o delitvi plač, dogovor o politiki plač pa je bil sklenjen 25. aprila 1994.

Kakšna bo torej politika plač v letu 1994?

Podpisniki dogovora so se sporazumeli, da se bodo plače izplačevale po kolektivni pogodbi za gospodarstvo. Za več kot 10% nižjih izhodiščnih plač se sedaj načeloma naj ne bi izplačevalo, in še to znižanje naj bi bilo omejeno največ na 6 mesecev, seveda s poprejšnjim dogovarjanjem s Sindikatom.

V splošni kolektivni pogodbi je tudi dogovorjeno, kako je z eskalacijsko lestvico. Le-ta se od sedaj veljavne razlikuje tako, da se uporablja na osnovi tromesečnih podatkov o rasti drobnoprodajnih cen in ne več na osnovi mesečnih podatkov o rasti cen življenjskih potrebščin. Toda tudi ta je še vedno restriktivna, saj še vedno pomeni zaozstajanje plač za cenami.

In kako bomo plače izračunavali?

Ugotovili bomo povprečno plačo na zaposlenega delavca kot osnovo za obračun plač za april 1994 tako, da povprečno plačo izplačano za obdobje od januarja do vključno oktobra za leto 1993 povečamo za stopnjo inflacije v obdobju od junija 1993 do marca 1994 - to je za 16,7%

Plače, oz. osnove, ki se tako ugotovi, se lahko povečajo vsake tri mesece za naslednje tromesečje glede na rast drobnoprodajnih cen po naslednji lestvici.

Rast cen	Faktor možne rasti plač
do 3%	0
nad 3 do 5%	0,7-za vsak odstotek nad 3%
nad 5 do 8%	0,8-za vsak odstotek rasti nad 5%
nad 8%	0,9-za vsak odstotek razlike nad 8%

V nobeni dejavnosti ni mogoče uveljaviti večje rasti.

Vsi, ki bi izplačevali večje plače, morajo plačati tudi poseben davek.

Podjetje pa lahko poveča plače brez dodatnih obdavčitev:

- za vsak odstotek povečanega izvoza v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta se lahko plače povečajo za 1%

- za vsak odstotek povečanja števila zaposlenih na podlagi povprečnega stanja v četrtletju v primerjavi s povprečnim stanjem zaposlenih v prvem četrtletju 1994 se lahko plače povečajo za 1%.

Pri vsakem od zgoraj navedenih meril se osnova za obračun plač lahko poveča največ (čeprav podjetje dosega več) za 5%.

To so osnovna izhodišča, ki so se menjala.

In sedaj še podatek o tem, kakšne so bile izhodiščne plače za mesec marec 1994 in so bile osnova za izhodiščne osebne dohodke:

Tarifni razred	Izhodiščna bruto plača v SIT za polni delovni čas
I. enostavna dela	35.828
II. manj zahtevna dela	39.411
III. srednje zahtevna dela	44.068
IV. zahtevna dela	49.084
V. bolj zahtevna dela	55.533
VI. zelo zahtevna dela	66.281
VII. visoko zahtevna dela	75.230
VIII. najbolj zahtevna dela	89.570
IX. izjemno pomembna, najbolj zahtevna dela	107.484

Omejene pa so tudi plače poslovnih in vodilnih delavcev, in sicer glede na število zaposlenih, velikost prihodka in povprečno vrednost aktive po letnih računovodskih izkazih v zadnjem poslovnem letu.

● Vera Pečnik

**EN 29001/ISO 9001/BS 5750
APPROVED BY BVQI**

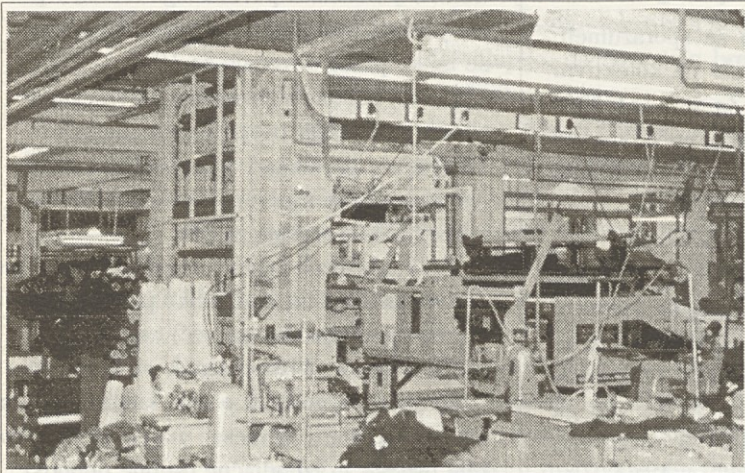
Deutscher AkkreditierungsRat

DAR

TGA-ZQ-002/92-00

Kroji

V Poročevalcu državnega zbora Republike Slovenije je objavljen predlog zakona o inovacijah v delovnem razmerju, ki ga je določila Vlada R Slovenije.

V splošnih določbah so urejene pravice in dolžnosti delojemalcev in delodajalcev, ki izhajajo iz inovacij ustvarjenih v delovnem razmerju. Inovacije so izumi, nove oblike teles, slike in risbe ter tehnične izboljšave.

Izumi so lahko službeni ali prosti glede na to kdaj so ustvarjeni. Ko je izum ustvarjen pri izpolnjevanju pogodbe o zaposlitvi, na izrecno zahtevo delodajalca ali na podlagi posebne pogodbe med delodajalcem in delojemalcem, je tak izum neposredni službeni izum. Ko je izum nastal pri opravljanju poklica, na podlagi izkušenj, ki jih je delojemalec pridobil na delovnem mestu ali s sredstvi, ki mu jih je delodajalec dal na razpolago, gre za posredni službeni izum. Ostali izumi so prosti. V splošnih določbah je določena tudi predkupna pravica delojemalcev do izumov ustvarjenih v delovnem razmerju.

Vzajemne pravice in dolžnosti delodajalcev in delojemalcev

Delojemalec je dolžan o ustvarjenem izumu pisno obvestiti delodajalca. Obvestilo mora vsebovati okoliščine za nastanek izuma, ki so bistvenega pomena. Delodajalec mora s prevzemno izjavo najkasneje v treh mesecih potrditi prejem obvestila o izumu. V prevzemni izjavi se delodajalec opredeli ali bo izum popolno prevzel ali ga prevzame z omejitvami. Z vročitvijo pisne prevzemne izjave delojemalcu, preidejo na delodajalca pravice na izum. S prostimi izumi delojemalec prosto razpolaga.

Delodajalec je dolžan službeni izum (posredni in neposredni), ki ga je prevzel, pri-

javiti za patent ali za patent s skrajšanim trajanjem pri Uradu Republike Slovenije za varstvo industrijske lastnine (v nadaljevanju: urad). Delodajalec mora delojemalca obveščati o poteku in postopku za pridobitev patenta ali patenta s skrajšanim trajanjem. Delojemalec mu je dolžan pri postopku pomagati.

Če delodajalec po izplačilu nagrade opusti prijavo posrednega službenega izuma za patent ali za patent s skrajšanim trajanjem ali pa podeljenega patenta noče več vzdrževati, mora o tem obvestiti delojemalca in mu omogočiti prenos pravice ter izročiti dokumentacijo za varstvo te pravice.

Če je v interesu delodajalca, da ostane posredni službeni izum v tajnosti, mora delodajalec delojemalcu pripoznati, da izum izpolnjuje pogoje za patent ali za patent s skrajšanim trajanjem. Če se o tem ne moreta sporazumeti, mora sporno vprašanje predložiti v rešitev poravnalnemu svetu.

Pri popolnem prevzemu neposrednega službenega izuma ima delojemalec pravico do nagrade. Pri prevzemu z omejitvami, delojemalec nima pravice do nagrade. Nagrada pripada delojemalcu pri posrednem službenem izumu ne glede na to, ali je prevzem izuma popoln ali z omejitvami. Pravilnik o nagradah izda minister pristojen za znanost in tehnologijo. Višino in vrsto nagrade določita delodajalec in delojemalec s pogodbo, ki jo skleneta v roku enega meseca od prevzema službenega izuma. Če se ne moreta sporazumeti o višini in vrsti nagrade, lahko delodajalec vloži pisno zahtevo pri poravnalnem svetu. Za tehnične izboljšave ima delojemalec pravico do nagrade od trenutka, ko je delodajalec začel izboljšavo uporabljati.

Poravnalni postopek

Postopek pred poravnalnim svetom ima značaj procesne predpostavke, saj je sodno varstvo pravic dovoljeno le ob pogoju, da je bil poravnalni postopek predhodno sprožen, pa ni bil uspešen. Poravnalni svet se ustanovi pri uradu. Predsednika in namestnika predsednika poravnalnega sveta imenuje minister pristojen za znanost in tehnologijo iz vrst priznanih znanstvenih delavcev. Člane poravnalnega sveta imenuje direktor urada iz vrst delavcev urada.

Delojemalec ima pravico do nagrade tudi za nove oblike teles, slike ali risbe, ki so zavarovane z modelom oziroma vzorcem.

Sodno varstvo izvajajo delovna sodišča.

Inovacije v Sloveniji

Odkar imamo v naši državi - Sloveniji - Urad za varstvo industrijske lastnine se je Slovenija po številu patentnih prijav pridružila razvitim državam Evrope. Lani jih je urad dobil nekaj več kot 300 (s tujimi vred 695). To pomeni 150 prijav na milijon prebivalcev, kar je na spodnji meji evropskega povprečja. V primerjavi z desetletnim povprečjem v nekdanji Jugoslaviji to pomeni desetkratni porast. Še veliko hitreje narašča število prijav za blagovne znamke, ki se nadaljuje tudi letošnje leto. Slovenija se vključuje tudi v mednarodne organizacije pri varstvu industrijske lastnine (Phare, izvršni svet Pariške unije, ki prinaša članstvo v koordin. komiteju svetovne organizacije za intelektualno lastnino).

In kje smo v Elcroju?

V Elcroju je bilo največ prijav - inovacij - ki so bile okvalificirane kot tehnične iz-

boljšave. Direktorica delniške družbe ga. Marija Vrtačnik je na zadnjem zboru delavcev delniške družbe apelirala na zaposlene delavce, naj pri svojem delu razmišljajo in predlagajo izboljšave v pisni obliki. Obljubila je, da bodo vse koristne in uporabne inovacije tudi nagrajene.

V razvitem svetu (Nemčiji, Canadi, ZDA in drugod) dajejo temu velik poudarek in ne skoparijo z denarjem pri izplačilu nagrad. Avtorje izdatno nagradijo in vzpodbujajo inovacije. Po pripovedovanju delavcev, ki so si ogledali proizvodnjo v Nemčiji, Nemci ne pozabijo povedati, kaj vse so izboljšali njihovi delavci.

Tudi z inovacijami bi lahko zmanjšali stroške poslovanja in tako vplivali na konkurenčnost firme in njenih izdelkov.

● Marija Miklavc

CARRIER - hlače

Na spomladanskem sejmu mode v Ljubljani je bilo izžrebanih 5 nagrajencev - kupcev hlač CARRIER.

Prvo nagrado - obisk sejma mode v Parizu v mesecu septembru 1994 za dve osebi - je prejel gospod Dare Noč z Jesenic.

Postavili smo mu nekaj vprašanj in je nanje takoj in prijazno odgovoril takole:

Za prejeto pismo se vam zahvaljujem in vam posredujem podatke o sebi.

Kadar se določim za nakup, vedno kupim kvalitetni izdelek. Stalni kupec vaših hlač nisem, vendar imam v svoji garderobi nekaj vaših izdelkov (hlač).

Kroj in kvaliteta mi odgovarjata, pa tudi dobro se počutim v njih.

Ker na tem področju nisem "doma", bi vam težko predlagal spremembe. Vendar se na

vaših izdelkih vidi, da greste v korak z modo. Kvaliteta naj ostane na tem nivoju.

Mislim, da bi bilo nujno potrebno, da bi se vaš program razširil v izdelavo srajc, kravat, v nadaljnji fazi pa tudi suknjičev.

Po poklicu sem metalurg in opravljam delovne naloge vodje priprave dela v Železarni Jesenice.

Prosti čas izkoriščam s kolesarjenjem, planinarjenjem... Nagrade sem zelo vesel. Zanima me trend mode, zato si iskreno želim obiskati Pariz.

Dare Noč

Želimo mu prijetno potovanje v Pariz in da bi bil kot kupec naših izdelkov še naprej zadovoljen!

● Marija Miklavc

KAKO SE POČUTIMO DELAVCI V ELKROJU?

Mnogokrat ugibamo, kakšno vzdušje je pri nas, kakšno pripadnost čutimo do kolektiva, ali verjamemo ljudem, ki nas vodijo in še in še.

Pojavljajo se vprašanja in pripombe, ki so provokativne, marsikdaj pa realne in vredne vsega posluha in upoštevanja.

Ravno zaradi tega, da bi vedeli, kje smo, je padla odločitev, da napravimo anketo, v kateri je sodelovalo precej delavcev. In rezultati so dali ugotovitve, da pri nas ni lahko, saj drug drugemu premalo verjamemo in zaupamo. Ugotavlja se, da ljudje, ki neposredno povezujejo proizvodnjo, mnogokrat zatajijo in to predvsem na psihološkem in organizacijskem nivoju. Ljudje premalo verjamejo v to, da imajo možnosti napredovanja, da vsi želimo, da bi bilo dobro pripravljeno, da bi potekalo nemoteno in da vsaj svoje delo opravi čim bolj kvalitetno. Zatakne se tu, kar je iz ankete razvidno, da se vsi ne zavedamo, da nam Elkroj daje vsakdanji kruh, da mora vsak svoje delo opraviti čim kvalitetnejše, da se bodo proizvodi prodali po tržni ceni in da bodo čimhitreje plačani.

Prijaznost, strpnost in pomoč pri delu so

vrline, ki nam v veliki meri manjkajo in nam niso v ponos. Le kaj nam manjka v teh težkih časih, da se ne znamo nasmehniti drug drugemu, si pomgati ali se vsaj lepo pozdraviti?

Klima v Elkroju je odvisna od nas samih. Podjetje je takšno, kot ga vidijo lastni delavci, saj le mi vemo, kaj moramo narediti, da bodo rezultati boljši in da bo Elkroj postal družba prijaznih in pridnih ljudi.

Opravičilo ni mladost, temveč privzgojena kultura, ki jo prinašamo vsak dan s seboj na delovno mesto. Če želimo širiti slabe, tendenciozne vesti, bomo jih imeli na obilo, če pa bomo želeli zvedeti resnico in govorice preveriti ter nato pripovedovati, pa bomo kmalu vedeli, da se dogajajo okoli nas tudi lepe stvari in naše mišljenje bo postalo pozitivno ter vredno razmišljanja in mišljenja delavca Elkroja. In potem bomo tudi pri delu uspešnejši.

Na nas je, katero potezo bomo potegnili. Toda še vedno pa bo zmagovalo staro reklo, da je le v slogi moč.

● Vera Pečnik

NATEČAJ

Objavljamo natečaj - MODNE SKICE, h kateremu ste vabljeni vsi, ki imate veselje do modnega risanja. Zaželjene so risbe na temo:

NAJRAJE NOSIM HLAČE.

Skice morajo biti uporabne, saj bo nagrajena tudi v resnici "zaživela".

Skice zbiramo v uredništvu KROJA do 1. avgusta 1994.

1. nagrada: nakup v trgovini Elkroja za 10.000 SIT.

LETO DRUŽINE

Toliko govorimo o odgovornosti za človeka, za družino, za vsakega posameznika. Ali nas niso mogoče samo fraze, pisanje in dobesedno čenčanje? Od srca želim, da ni tako, toda žal, mnogo dejstev kaže ravno na to.

Družina - zavetje - varnost, dom in brezskrbnost. Mož štiti ženo, jo razume in ji pomaga, žena je glavna opora možu, saj še vedno mnogokrat slišimo mnenja, da za vsakim uspešnim moškim stoji še uspešnejša žena. In iz tega srečnega zakona, ki je poln medsebojnega razumevanja, bi se naj rodili otroci v naročje matere, ki lahko srečno in brezskrbno gleda v svetlo prihodnost svoje družine, najbolj pa otrok.

O tej temi bi pred dvema letoma pisala drugače. Verjela sem, da bo naša samostojna, mlada država poskrbela za varnost in srečo otrok, družin in sploh vseh, ki živimo v njej. Ali se nisem mogoče zmotila? Ljudje izgubljajo svoja delovna mesta brez kakršnekoli lastne krivde, s tem nastopi socialna in materialna revščina in nedaleč od tega je obup, samota, alkohol... Ali se j kdo vprašal, koliko otrok je zaradi tega nesrečnih, osamljenih in ravno zaradi tega v tistih najtežjih najstniških letih pahnjeno v svet omame? Koliko družin razpada?

Le kdo se spomni - med tistimi, ki

bi to morali vedeti - da obstoja konvencija OZN o pravicah otrok? Vsak otrok mora imeti zagotovljeno srečno in varno življenje, toda to mu mora zagotoviti tako družba, v kateri živi, kot starši in njegova okolica. Ali se danes res vsi zavedamo, da je sreča otroka odvisna tudi od socialne varnosti njegovih staršev, ki jo nudi država. Sprašujem se, kako bi tisti, ki danes tako na veliko govorijo o srečni družini in otroku preživel z zajamčeno plačo ali pa s socialno podporo, ki jo dobijo? Resnično si lahko vsi želimo, da bi rojevale srečne matere in rodile zdrave in zaželjene otroke - toda žal se bojim, da ima takšnih pogojev ob čedalji večji nezaposlenosti in negotovosti jutrišnjega dne malo žena in deklet.

Res sem stanje ocenila kritično, ker ima človek mnogokrat občutek, da je vsem vseeno, če je družina kot resnična in edina prava vrednota družbe, srečna ali ne in se tudi tisti, ki imajo vpliv, mnogokrat ne vprašajo, kaj bi storili, da bi zmanjšali obremenjenost na plačah družinskega proračuna. Bi pa se pridružila mnenju, da **če ugasne luč družine, ugasne tudi človeštvo.**

VESELO POLETJE

Toplota, sonce, lepo vreme... - v eni besedi - to je poletje. In kaj bomo oblekle? Verjetno v glavnem že vsaka zase ve, vendar bomo skupaj še enkrat preletele modne zapovedi za letošnje poletje.

Barvna lestvica obsega od peščene, ki je dominantna barva, pa do nežnih rjavih tonov, na drugi strani pa so odtenki indiga in temno modra.

V žanru tkanin je glaven lan,, pa tudi mešanice svile in poliestra so letos modne. Tkanine ne smejo biti gladke - izgled rusti-

kalnega, tkanega diagonalno, izgled žoržeta, čipke in pletenega - to so letošnje glavne smernice.

Linije oblačil so daljše. Dolga krila, ki so plesirana, nabrana, imajo dolge razporke in so ozka, hlače so široke in dolge ali so ozke - skoraj oprijete, obvezni so telovniki vseh dolžin, dolge srajce pod telovniki - z eno besedo - na površju je slojevito oblačenje.

Želim vam vesel dopust!

● *Urška Marolt*

ŠTIPENDIRANJE V ELKROJU

Za šolsko leto 1994/95 je bilo na strokovnem kolegiju že pred sprejemom načrta poslovnih ciljev za leto 1994 dogovorjeno, da za to šolsko leto ne bomo razpisali novih štipendij. Tako bo od 1.9.1994 prejemale štipendije 16 starih štipendistov in to: 14 učenk za poklic konfekcionar in 2 učenki za poklic konfekcijski tehnik.

Višina štipendije je vezana na višino zadržanega osebnega dohodka in uspeh učenca ter znaša trenutno v povprečju na učenca 9.483 SIT.

● Zorka Štruel

VISOKA PRIZNANJA

Dva delavca Elkroja sta v letošnjem letu prejela visoka priznanja in sicer:

1. Janez KOLAR - srebrni znak civilne zaščite kot priznanje za večkratno prožrtvovalnost pri zaščiti in reševanju ljudi ter materialnih in drugih dobrin. Priznanje mu je dodelil Republiški štab civilne zaščite Ljubljana.

2. Niko MLAKAR - plaketo s priznanjem Prosvetnega društva Mozirje.

G. Niko Mlakar je slavil preteklo leto 30 let ljubiteljskega dela pri Prosvetnem društvu v Mozirju na področju kinosekcije. Kino kabina mu je v vseh teh dolgih letih čestokrat predstavljala drugi dom, ko je z veliko zagnanostjo in čutom odgovornosti

pripravljaj in vzdrževal dragocene kinoprojektorje.

Ravnanje s kinoprojektorji oziroma kakovostno projiciranje slike na filmsko platno je bila vseskozi njegov velik izziv, zato je iz čistega ljubiteljstva postal z dopolnilnim šolanjem kvalificiran kinooperater. Svoje znanje o kinematografiji stalno izpopolnjuje, doseženo teorijo in prakso pa z velikim veseljem posreduje tudi drugim v okolju.

Niko Mlakar pa ni zanesenjak le na področju kinematografije, ampak je bil zlasti v maljših letih uspešen likovni ustvarjalec. Imel je več samostojnih in skupinskih razstav. Je tudi velik ljubitelj in poznavalec resne klasične glasbe. Njegova zbirka plošč in kaset sodi med najboljše v bližnji in daljnji okolici.

**OBEMA SODELAVCEMA ISKRENO
ČESTITAMO!**

EN 29001/ISO 9001/BS 5750
APPROVED BY BVQI

FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN

Ali veste, da je v neposredni bližini našega podjetja znameniti **FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN**, ki ima dragoceno knjižnico?

FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN NAZARJE

so v letih 1632 do 1661 pozidali frančiškani, ki so pred Turki pribežali iz Bo-

sne in Hercegovine. Samostan je vse do danes pomembno duhovno-kulturno središče:

- 1752 je bila ustanovljena samostanska knjižnica

- že v zadnjih desetletjih 17. stoletja je v samostanu delovala hišna lekarna, znana po tem, da so zdravila izdelovali sami in da je Mozirjan fr. Salomon Lipold iznašel "Salamonov obliž"

- od 1786 do druge svetovne vojne so frančiškani vodili samostansko ljudsko šolo
- kod oskrbnik Marijine romarske cerkve so skrbeli za zdravo duhovno rast romarjev in drugih obiskovalcev.

II. SVETOVNA VOJNA

Frančiškane so Nemci izselili. Drugega avgusta 1944 je bil samostan miniran. Dva trakta sta bila do tal porušena. V enem je bila samostanska knjižnica, v drugem pa samostanska osnovna šola. Ostali del samostana je bil eno leto po vojni neuporaben. Partizan Vinko Jordan iz Gotovelj pri Žalcu je rešil "Dalmatinsko biblijo" in "Trubarjev Novi testament" ter veliko drugih dragocenih knjig. Samostan si dolgo ni opomogel. V 70 letih je bil eden od porušenihih traktov na novo pozidan, v 90 letih pa je bil ostali del samostana saniran in rešen nadaljnjega propadanja.

Eden od porušenihih traktov pa še vedno ni pozidan in obnovljen.

FINANČNA SREDSTVA ZA DOSEDANJO OBNOVO

Dosedaj je bilo v obnovo samostana vloženihih okrog 1.326.780,00 DEM ter veliko prostovoljnega dela krajanov Nazarij ter Zgornjesavinjske doline. Sredstva je prispevala Slovenska frančiškanska provincija Sv.Križa.Beračili so pri najrazličnejših ustanovah po vsej Evropi. V letu 1991 je grozila zrušitev Loretske kapele iz 1625 leta ter zakristije in predprostora. Lotili so se sanacije. Račun je bil težak 250.000,00 DEM. Za pomoč so prosili narazličnejše institucije po Evropi, ki so jim prispevale del sredstev. Še vedno imajo 50.000,00 DEM dolga, ker so te institucije preusmerile vsa sredstva na Hrvaško in BIH.

SAMOSTANSKA KNJIŽNICA

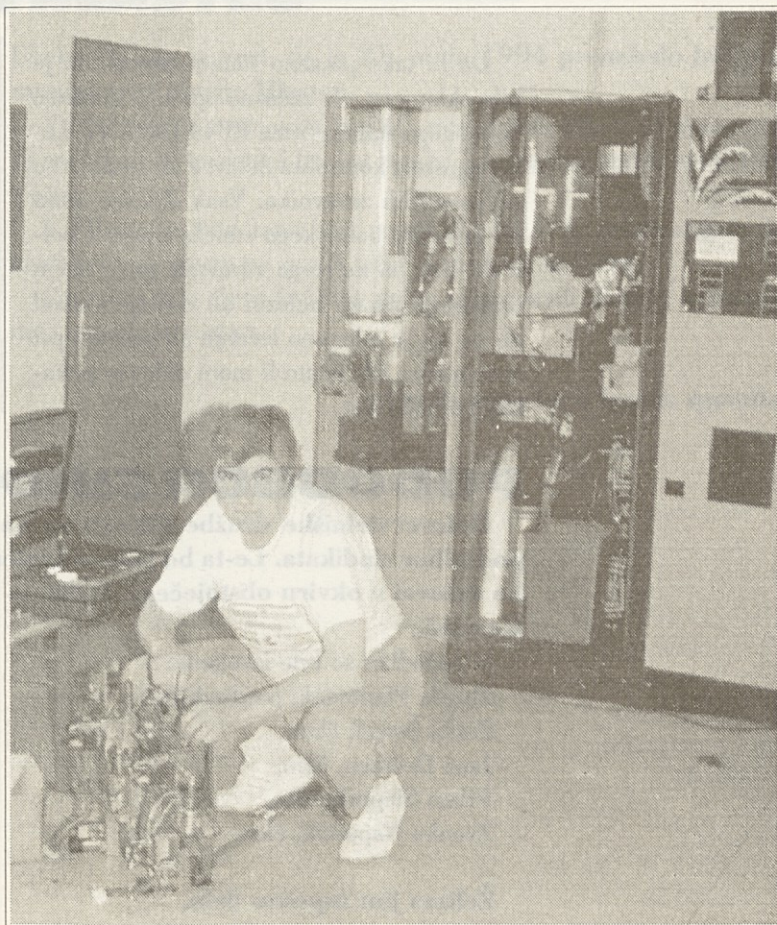
Dragocene knjige ter nekaj inkunabol je shranjenih v sobi ob cerkvi, ki je po mnenju

strokovnjakov docela neprimerna za shrambo knjig. Zložene so delno na tleh, delno na kovinskih policah. Želja vseh obiskovalcev, udeležencev duhovnih vaj, duhovnih obnov, seminarjev, simpozijev, romarjev, turistov, poslovnih partnerjev firm je, da bi si ogledali knjižnico z dragocenimi knjigami. Žal je zaradi neprimernih prostorov, neurejenosti in varnosti ne morejo pokazati. Tako so se odločili, na priganjanje stroke in obiskovalcev, da knjižnico uredijo in odprejo za vsakega obiskovalca. Izdelavo vse dokumentacije in izvedbenih projektov so zaupali LIZ inženiringu iz Ljubljane. Investicijska vrednost je 25.688.000,00 SIT. Doslej so v ta del samostana vložili že 24.942.600,00 SIT, da so ga rešili propadanja in ga delno uporabljali v druge namene. Z deli je ves čas seznanjen občinski sekretariat za občo in družbeno upravo občine Mozirje in dela podpira. Kolikor bo v njegovi moči, jih bo tudi finančno podprl. Vse je torej pripravljeno, z deli bi lahko začeli, če bi denar imeli. Zato se z zaupanjem obračajo na vas in vas prosijo za pomoč.

FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN - DUHOVNO-KULTURNI CENTER

Zaradi vsega naštetega v predstavitvi samostana je Frančiškanski samostan Nazarje nedvomno bil duhovno-kulturni center in je to še sedaj. Sedaj je v na novo pozidanem traktu Dom duhovnih vaj, kjer se odvijajo duhovne vaje, obnove, seminarji, simpoziji. Frančiškanski samostan ima svoj delež pri moralno-etični prenovi našega naroda.

Uspešno pa tudi skrbi za promocijo, ne samo Zgornjesavinjske doline, ampak vse Slovenije. Med drugim so gostili tudi Evropski študentski forum ter evropsko srečanje FSR - EUFRA. Z obnovljeno knjižnico želijo obogatiti duhovno-kulturno ponudbo obiskovalcem samostana, Doma duhovnih vaj, romarske cerkve, romarjem in turistom, šolskim ekskurzijam in poslovnim partnerjem firm, skratka vsem. Za ureditev dragocene knjižnice si posebej prizadevata g. p. Bernard Goličnik, predstojnik in g. p. Boris Markež ekonom.

Ali ga poznate?

Je kar pogosto v ELKROJU.

ODSOTNOST Z DELA

V prvem četrtletju letošnjega leta ugotovljamo kar 22% povprečno odsotnost z dela. Od tega je na porodniškem dopustu trenutno 55 delavk v PE Mozirje in 23 delavk v PE Šoštanj, kar znaša 10%, ostalo odpade na letne dopuste, bolniško in druge odsotnosti z dela. Zaradi tako velike odsotnosti z dela zaostajamo pri izdelavi planiranih količin, hkrati pa delavci, ki so na delu, morajo več

delati in opravljati tudi nadurno delo. Vsekakor pa ta dejstva vplivajo na ekonomski uspešnost podjetja. Zaradi navedenega se je vodstvo podjetja s tem problemom intenzivno ukvarjalo. Izdelanih je bilo več analiz in opravljenih razgovorov s predstavniki zdravstvenih domov.

Procent odsotnih proizvodnih delavcev zaradi bolezni je naslednji:

Proizvodna enota	1993 (%)	1994 (%)
PE Mozirje		
Januar	7,5	8,4
Februar	10,5	6,1
Marec	8,9	7,3
April	5,7	6,1
JANUAR - APRIL	8,1	7,0
PE Šoštanj		
Januar	8,4	13,2
Februar	9,3	10,2
Marec	10,6	9,1
April	13,8	8,3
JANUAR - APRIL	10,5	10,4

Da bi tako porazno stanje spremenili, je bilo sklenjeno, da začasno opravlja kontrolo bolniškega staleža firma RINA INVENT. Le-ta pogosteje kontrolira delavce ali se zdravijo po navodilih zdravnika. Vsak delavec mora ob pričetku bolniškega staleža dvigniti bolniški list, na katerega zdravnik vpiše način obnašanja zaradi bolezni ali dovoljen izhod ali ne ali je odrejeno ležanje ali pregled pri specialistu. Ob kontroli mora delavec pokazati bolniški list.

Spremenjena je bila tudi podjetniška kolektivna pogodba v delu, ki sankcionira zlorabo bolniškega dopusta in neupoštevanje navodil podjetja. Delavcu lahko v takih primerih tudi preneha delovno razmerje, kar pa mora ugotoviti in odločiti disciplinska komisija.

● *Marija Miklavc*

PODOBOR SINDIKATA

Delavci delniške družbe Elkroja so na svojem zadnjem zboru izvolili 5-članski pododbor sindikata. Le-ta bo zastopal interese delavcev v delniški družbi. Pododbor bo deloval v okviru obstoječega sindikata v Elkroju, ki ga vodi predsednik g. Franc Kosmač.

V pododbor so bile izvoljene:
Magda Planovšek, predsednik,
Zorka Štrucl, član,
Jana Dešman, član,
Vilma Slapnik, član,
Zvonka Napotnik, član.

Želimo jim uspešno delo.

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem se iskreno zahvaljujem za izraze sožalja, cvetje, sveče in spremstvo na zadnji poti mojega dragega očeta.

Prihova, dne 30.5.1994

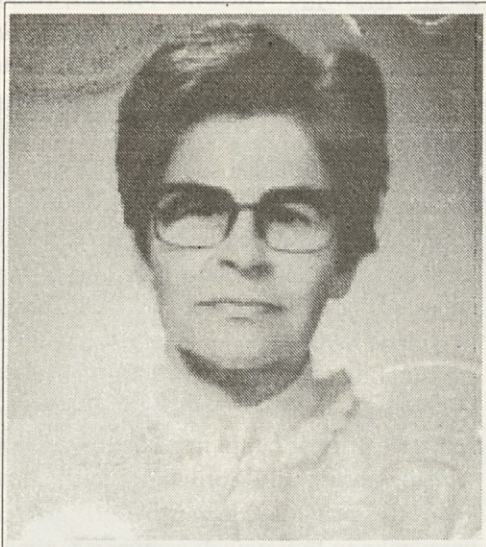
Vera Kladnik

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi ljube mame se bivšim sodelavkam iskreno zahvaljujem za cvetje, sveče in izrečene besede sožalja in spremstvo na zadnji poti.

Vera Golob

V SPOMIN MARIJI HLASTEC

Užalostila nas je vest, da je 21. maja 1994 prenehalo biti plemenito srce Marije Hlastec.

V februarju je praznovala svoj 60. rojstni dan, Elkroj pa je zapustila že pred dobrimi enajstimi leti kot invalid I. kategorije zaradi hudih težav z očmi.

V Elkroju je bila zaposlena polnih 12 let in je delala najprej kot konfektionar, potem pa zaradi težav z očmi kot snažilka.

Čeprav je bilo njeno življenje polno težav zaradi zdravja, je zaupano delo opravljala vestno.

Ostala nam bo v lepem spominu.

SINDIKALNI IZLET ŠOŠTANJSKIH DEKLET IN FANTOV

Kar malo žal mi je bilo, da sem se odločila za sindikalni izlet, ko je ura neusmiljeno prekinila moje sladko spranje. Po jutranji kavi pa je bila moja volja že malo boljša. Malo premražene nas je pobral avtobus in nas odpeljal proti vipavski dolini in Goriškim Brdom. Začetek poti proti Ljubljani in po

avtocesti nam je bil vsem dobro znan, zato nas je nekaj še veselo dremalo. Spremljala nas je čudovita instrumetalna glasba in pred nami je kaj kmalu zrasel mogočni Nanos. Po nekaj kilometrih se je pred nami odprla rodovitna Vipavska dolina, zagozdena med visoke apnenčaste planote Trnovksega gozda, Nanosa in nižjega Krasa. Tej prelepi dolini, bi lahko rekli tudi zelena oaza, in je znana predvsem po vinogradništvu in sadjarstvu. Peljali smo se skozi številna tipična kraška naselja. Le od daleč smo opazili mogočni dvorec Zemono.

Za nami je bila kmalu tudi Ajdovščina. Ker pa smo ženske, seveda tudi tokrat ni šlo brez nakupov. Avtobus nas je v Rožni dolini odložil in kar peš smo jo mahnili čez mejo v sosednjo Italijo. Nakupov v Gorici je bilo bolj malo, saj moraš tudi tam za kvalitetno blago odšteti kar nekaj denarja. S potešeno radovednostjo, ampak z nepotešenimi želodci in suhimi usti, smo se kmalu vrnili v Slovenijo. Na dober sendvič pa se prileže hladno pivo in tu je nastal problem. Pivo je bilo toplo in naše sindikalistke so ta očitek poslušale do konca izleta. S polnimi želodci smo se tako odpravili naprej proti Novi Gorici, središču sončne Goriške, dežele med Alpami in morjem. Leži sredi ravnine, obdane z vinorodnimi griči, predalpskim hribovjem in

dinarskimi planotami. Imenujejo jo tudi mesto cvetja in zelenja.

Goriška Brda so dežela vinorodnih gričev. Med gostimi programi tesnih dolinic se razprostirajo kopasti griči, odeti z vinogradi in sadovnjaki. Po njih so raztresena naselja s tipičnimi primorskimi hišami in gradovi. Ker je pokrajina odprta proti morju in zavarovana proti severu, so njena pobočja deležna obilo sončne toplote, ki jo hlastno vsrkata vase zlahtno grozdje in znamenite češnje. Da pa bi vso to slast tudi mi občutili, smo se podali na pokušino vina in ogled vinske kleti Dobrovo. Kar prevelike so bile številke, kakšno količino grozdja predelajo v rujno kapljico, da bi si jih človek zapomnil. Najboljše pa nas je seveda čakalo na pokušini vin. Ob siru in svežem kruhu smo poskusili pet kvalitetnih vin im moram priznati, da mo bili kar dobri pivci in tudi pevci.

Že kar veseli smo jo mahnili dalje. Nad Novo Gorico se na severu dviga 682 m visoka Sveta gora, že 450 let romarska pot. Po strmi vijugasti cesti je naš avtobus komaj prilezel na vrh, kjer se je odprl čudovit razgled na Julijske Alpe, sive Karnijske Alpe ter na Furlansko ravnino do morja. Na samem vrhu stojijo veličastna bazilika, samostan, muzejska zbirka soške fronte in gostinski lokal. Vsi smo se udeležili svete maše, ki jo je še posebej za nas opravil eden od duhovnikov.

Po sladoledni pavzi smo se zopet spustili po vijugasti cesti v dolino. Obiskali smo še samostan Kostanjevica iz 17. stoletja z znamenito grobnico Burbonov. Precej lačni smo naposled dočakali našo večerjo. Dobra hrana in odlična kapljica na kmečkem turizmu Cigoj sta bila, kot smo mislili, prijeten zaključek našemu izletu. Najboljše pa se tokrat šele začelo. Naši fantje in nekaj deklet smo v bližnji gostilni našli prijetnega muzikanta, ki nam je potem še debeli dve uri igral na harmoniko in tudi najbolj zadržane spravil z avtobusa. Plesali in peli smo, da se je kar kadilo.

Pot nazaj je bila mirnejša, saj smo bili vsi že precej utrujeni, ampak zadovoljni. Bilo je lepo.

● Ana Boršnak

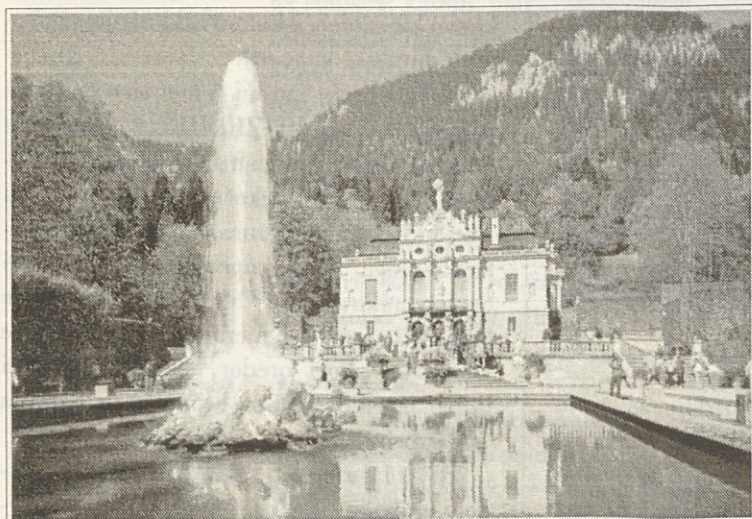
IZLET NA BAVARSKO

Škoda, da ni bilo letos v Elkrju več interesntov za izlet na Bavarsko tako, da je izlet odpadel. Na srečo je društvo finančno računovodskih delavcev pripravilo ta izlet.

HERRENINSEL

Na potovanje smo se odpravili 21. maja ob 5. uri zjutraj izpred avtobusne postaje v Mozirju, spotoma smo še pobirali ostale člane po dolini. Pot nas je peljala če Črnivec, mimo Brnika, Jesenic do predora pod Karavankami. Po carinskih formalnostih smo se peljali skozi 11.600 metrov dolg predor Karavanke. Pot smo nadaljevali po slikoviti Turski avtocesti mimo Salzburga do Kimske-

LINDERHOF

ga jezera (Chiemsee), ki je največje na Bavarskem, saj je dolgo 18 km in globoko 74 metrov. Posebnost tega jezera so trije otoki: moški, ženski in sadni otok. Najbolj je znan moški otok (HERRENINSEL), na katerem stoji bleščeč dvorec kralja Ludvika II, ki je

bil izdelan med leti 1878 do 1885 po vzgledu Versaillesa.

Da smo lahko prišli na otok, smo morali počakati na ladjo, ki prevažata potnike. Ko smo prispeli na otok, smo po nekaj minutah peš hoje prispeli do Ludvikovega Versaillesa. Dvorec je kopija "Versaja", saj je že sam park okoli dvorca obdan s čudovitimi okrasnimi grmi, bazeni in vodometi. V dvorcu smo občudovali prekrasne dvorane. Vsaka je služila svojemu namenu. Moram povedati, da sem že obiskal Versailles v Parizu in Schënbrun na Dunaju. Po razkošnosti in umetniški vrednosti prekaša ta dvorec oba tako, da sem odnesel zelo lepe vtise. Najlepše sobrane so: dnevna soba, rezidenca, spalnica, jedilnica, ter soba za oddih po kosilu. V tej sobi je čudovit lesteneec iz najboljših porcelanov, saj je dražji od vseh ostalih v dvorcu. Ima 108 sveč. Najbolj je znana ravno galerija ogledal, le da je ta še večja in lepša, saj ima 33 razkošnih lestencev, 44 kandelabrov, ki nosijo 2200 sveč. Kadar je bila v tej dvorani kakšna slovesnost, je te sveče prižigalo 30 ljudi več kot pol ure. Ko smo zapuščali Gospodov otok na Kimskem jezeru, smo pozno popoldne prispeli v znano zdravilišče BAD TOELZ. Samo mestece je zelo slikovito, saj so fasade na hišah bogato poslikane v tipičnem bavarskem slogu. Tu sta nas čakala večerja in prenočišče.

Po izdatnem zajtrku smo nadaljevali z vožnjo mimo OBERAMMERGAU-a. Mesto je znano po pasionskih igrah. Tu imajo običaj, da mora vsak obiskovalec pasijonskih iger pokazati dokument v katerem hotelu se nahaja, šele potem dobi vstopnico za igre.

Na sporedu našega izleta je bil letni dvorec LINDERHOF, ki je zgrajen v rokokojskem stilu. Je manjši od prejšnjega, vendar zelo zanimiv. Sobane so manjše, a zelo lepe. Dvorec ima tudi čudovit park z zlatim vodometom. Obiskali smo tudi eno od jam v bližini dvorca, ki so podobne našim Kraškim. Nazaj grede smo se ustavili v ETTAL-u. Tu stoji mogočni benediktinski samostan z veliko baročno cerkvijo. Cerkev ima zelo razkošen oltar, delo J.B.Strauba med leti 1757 in 1761. Zanimive so tudi freske na stropu velikanske kupole, delo Jakoba ZEILLER-ja leta 1752. Vsa mogočna arhitektura močno spominja na našo katedralo v Gornjem Gradu, le da v Ettalu ni bilo

nič porušenega med obema svtovnima vojna-
ma.

Na vrsti je bil ogled najbolj znanega Lud-
vikovega gradu, ki je tudi verjetno najlepši
na svetu NEUSCHWANSTEIN-a. Grad leži
na sami skali, da ga lahko že od daleč vidi-
mo, ko se mu približujemo. Zgrajen je bil
med leti 1869 do 1886 iz kamna, notranjost
pa iz lesa. Grad je oddaljen 5 km od mesteca
Fussena in 2 km od avstrijske meje v Allga-
uer-skih Alpah. Na tem gradu so bili posneti

NEUSCHWANSTEIN

znani filmi, saj je dobil navdihe za svoje
filme tudi Walt Disney. Sobane na Neu-
schwansteinu se močno razlikujejo od dvoran
na dvorih. Opremljene so z lesom, v katerega
so vstavljene čudovite rezbarije. Najbolj zna-
ne sobane so Prestolna dvorana (Thronsaal),
spalnica ki je poslikana s prizori iz Wagner-
jeve opere Tristan in Izolda. Ludvik II. je bil
velik prijatelj Richarda Wagnerja, saj ga je

večkrat povabil na svoje gradove. Največja
je pevska dvorana, ki je v zgornjem delu
gradu in je zelo akustična. Zelo zanimiva je
tudi kuhinja, ki še danes obratuje in lahko
ogreva pol gradu. Ludvik II je na tem gradu
preživel samo 102 dneva. Legenda pripove-
duje, da ko je šel s svojim prijateljem zdrav-
nikom na sprehod, ju ni bilo več nazaj. Našli
so oba mrtva v jezeru. Vodič na gradu pa je
pripovedoval, da ga je dala usmrtiti njegova
mati, ker je hotela zasesti prestol s svojim
ljubčkom, kajti Ludvik je bil preveč razsi-
pen. Rojen je bil leta 1845, umrl pa leta
1886. Prestol je moral zasesti z 19. leti. Polni
lepih vtisov smo zapustili grad in se napotili
do najlepše rokokojske romarske cerkvice v
celi Nemčiji v Wiesu, zgrajene v letih 1746
do 1754 pod vodstvom arhitekta Dominikusa
Zimmermana. Po napornih ogledih sta nas
čakala večerja in prenočišče.

Tretji dan smo se napotili v znano
smučarsko središče GARMICSH PARTEN-
KIRCHEN. S krožno vožnjo smo si ogledali
znane zimsko športne objekte in mestece
samo, ki je pravi turistični raj. Nadaljevali
smo pot proti prestolnici Tirolske, IN-
NSBRUCK-u. Tu smo se zadrževali dlje časa
in si ogledali mestni park in stari del mesta.
Ker je bila nedelja, je kot običajno vsak
dopoldan na balkonu staromestnega rotovža
igrala godba na pihala svoje promenade. V
odprti hali v parku pa je igrala številna mla-
dinska godba na pihala, saj nam je za srečno
vožnjo zaigrala znani Radecky marš (Radeck-
kijevo koračnico, s katero zaključujejo novo-
letni dunajski koncert).

Še en zimsko športni center smo obiskali,
nam dobro znani KITZBÜHEL. Po sprehodu
po Kitzbühelskih ulicah smo občudovali šte-
vilne slikovite in razkošne hotele, dobro pa
smo videli tudi Schrus, to je znana smu-
kaška proga. Pozno popoldan smo se vračali
domov preko prelaza Thurn skozi dolino reke
Salzach in predor Febertauern v dolino reke
Drave ter skozi predor pod Karavankami
preko Jesenic, Brnika, Kamnika in Črnicva
do Mozirja.

Bil je izredno lep izlet, saj nam bodo gra-
dovi Ludvika II. ostali še dolgo v lepem spo-
minu.

● **Niko**

Kajenje - razvada in droga

Tobačni dim je hkratni onesnaževalec posameznika in okolja. Tobak se uporablja že več kot 400 let, vendar prihaja šele v 20. stoletju do poglobitnega medicinskega in ekonomskega problema. V industrializiranih državah je kajenje eden glavnih vzrokov bolezni, nesposobnosti za delo in prezgodnje smrti.

V zahodnih državah se kaže tendenca upadanja tako pri moških kot ženskah.

V cigaretinem dimu je več kot 4000 substanc, med njimi so nekatere farmakološko, antigensko, citotoksično, mutageno in karcinogeno aktivne.

Cigaretini dim je heterogen aerosol, ki nastane z nepopolnim izgorevanjem listov tobaka. Na vsebnost dima vplivajo različni faktorji kot so vrsta tobaka, temperatura izgorevanja, dolžina cigarete, poroznost papirja, dodatki in filtri. Glavne sestavine tobačnega lista so ogljikovi hidrati, nenačobne organske kisline in dušik vsebujoče substance. Temperatura močno varira od 30 stopinj pri ustih do 900 stopinj Celzija pri mestu goreče konice. Pri tako visoki temperaturi nekaj sestavin termično lizira. Hlapne substance takoj preidejo v dim. Nestabilne molekule se spojijo v nove komponente. Koncentracija dima se vrši s filtracijo preko še neizgorelega tobaka. Nekaj substanc pa ostane nespremenjenih.

Glavne sestavine dima so dušik, kisik in ogljikov dioksid, ki predstavljajo 85 %, ostale substance pa so pomembne z medicinskega stališča: katran, polinuklearni aromatični hidrokarbamati, nikotin, fenol, kresol, naftilamin, benzopiren, težki metali in idoli, karbazol, katehol - vsi kot delci v dimu s pretežno karcinogenim (rakavim), dražečim in pospeševalnim učinkom na tumorske celice; ter ogljikov monoksid, cianovodik, acetaldehid, akrolein, amonijak, formaldehid, dušikovi oksidi, nitrozamini, hidroklorid in vinil klorid - vsi kot plini s pretežno ciliotoksičnimi, dražečim karcinogenim (rakavim) učinkom.

Dim vsebuje tudi do 3,3 milijarde delcev na mililiter s srednjo velikostjo delcev okrog 0,2 do 0,5 mikronov, kar je dovolj majhno, da se prebijejo v distalna dihalna pota.

Kadilec z 20 cig./dan vdihne preko 70.000x na leto, tako da so sluznice ust, nosu, žrela in traheobronhialnega drevesa neprestano izpostavljene tobačnemu dimu. Nekatere sestavine delujejo direktno na membrano, ostale se absorbirajo v kri ali raztopijo v slino in pogoltnejo.

Velike prospektivne študije so dokazale

povečano umrljivost kadilcev od nekadilcev. Najbolj značilni bolezni sta srčno žilna bolezen in pljučni rak, vendar pa pomembno patologijo predstavljajo tudi kronične bolezni. Prekinitev kajenja zmanjša povečano umrljivost.

Kadilci se tudi po drugih značilnostih ločijo od nekadilcev. Navadno pijejo več alkohola, kave in čaja, imajo nižji pritisk in telesno težo, ženske prej izgubijo menstruacijo, so telesno manj zmogljivi, imajo oslabljen obrambni sistem in zvišan holesterol z visoko gostoto, ki je sicer nevaren za nastanek arterioskleroze.

Kadilci tako zbolijo za arterioskleroznimi srčno žilnimi boleznimi, rakom na pljučih, kroničnimi obstruktivnimi pljučnimi boleznimi. Kajenje je eden od treh glavnih vzrokov za koronarno bolezen, ki vodi v srčni infarkt, motnje srčnega ritma ali nenadno srčno smrt. Povzroča možgansko kap in bolezni perifernih žil.

Pljučni rak je še vedno na prvem mestu pri umrljivosti moških za rakom. Kadilci z 20 cig./dan imajo kar 10x večjo verjetnost, da zbolijo kot pa nekadilci. Kajenje pa lahko povzroča raka še na glasilkah, ustih, požiralniku, želodcu, trebušni slinavki, ledvici, mehurju in materničnem vratu. Kajenje je glavni vzrok za nastanek kroničnih pljučnih bolezni kot sta kronični bronhitis in emfizem, pripomore pa tudi k večji obolevnosti z respiratornimi infekti.

Posebno škodljivo je kajenje med nosečnostjo. Plod je manjši, povečan je tveganje za spontani splav, za pred in medporodno umrljivost in za možnost nenadne smrti, vpliva pa tudi na kasnejši telesni in intelektualni razvoj.

Kajenje vpliva na nastanek rane na želodcu in dvanajsterniku, na počasnejšo rekonvalescenco teh bolnikov in na pogostejše recidive.

Ne smemo pozabiti tudi pasivnih kadilcev, to so nekadilci, ki bivajo v prostorih, kjer se kadi in so tako podvrženi vsem možnim težavam kot pravi kadilci.

Prekinitev kajenja je lahko za nekatere res velik problem. Cigareta je droga in razvije se odvisnost. Okrog 80 % kadilcev bi

hotelo prenehati kaditi, zato so se razvile različne metode odvajanja. Potrebno je vključiti tudi politične, socialne in kulturne sile preko zakonov o prepovedi kajenja na javnih mestih, povečanih davkih na tobak, prepovedi reklamiranja in podobno. Še pomembnejša pa je prevenција, zato je važno delo z otroki in adolescenti in čimboljša osveščenost celotne populacije.

Kadilcem torej želim čim več volje in moči za čimprejšnje popolno prenehanje kajenja, saj zadnje statistike kažejo, da se skoraj vsi zavedajo škodljivosti cigaret. S tem bi lahko s skupnimi močmi precej zmanjšali slovensko nacionalno obolevnost.

● dr. Apolon Marolt

ZAPOSLOVANJE V PRVEM POLLETJU LETA

Zaposlovanje novih delavcev sej je v letošnjem letu v primerjavi s preteklimi nekaj leti umirilo, saj je odstotek fluktuacije za prvo polletje letošnjega leta povsem v mejah normale - 3,86%.

Že pred časom je bilo namreč dogovorjeno, da bomo na novo zaposlovali le delavce, ki so že usposobljeni za naš način dela oz. pripravnike. Tako smo v prvi polovici leta zaposlili 15 delavcev in sicer:

PE Mozirje	
1. BITENC Ivanka	konf. inženir-pripravnik
2. STROPNIK Petra	NK delavka
3. BASTL Rok	KV gozdar
4. TOPIČ Milena	NK delavka
5. URGELJ Gregor	KV konfektionar
6. URTELJ Srečo	NK delavec

7. VAČOVNIK Valter	NK delavec
8. PETROVIČ Liljana	konf. inženir-pripravnik
9. KOREN Jurij	NK delavec
10. HROVAT Klavdij	elektrotehnik-elektronik
11. KOLAR Robert	elektrikar-pripravnik
12. POLAK Tanja	KV konfektionar
Delniška družba	
1. PRELOGAR Alenka	KV prodajalka
PE Šoštanj	
1. PODGORŠEK Sara	KV konfektionar
2. PEJKUNOVIČ Nada	KV konfektionar

Precej več pa je bilo delavcev, ki so zapustili podjetje (36). Zato sem želela ugotoviti vzroke odhodov delavcev iz podjetja, kar kaže spodnja tabela.

Vzroki odhodov delavcev do 30.6.1994

Org. enota	PE Mozirje		PE Šoštanj		D.d.		Skupaj	
	f	%	f	%	f	%	f	%
služenje TO	3	13,3					3	8,3
ustreznejše delo pri drugem podjetju	4	17,4	7	63,6			11	30,6
ostala doma	4	17,4	1	9,1			5	13,9
tehnološki višek	4	17,4					4	11,1
upokojitev	2	8,7	1	9,1			3	8,3
delo za določ. čas	5	21,7	1	9,1	2		8	22,2
samovolj. preneh.	1	4,4	1	9,1			2	5,6
Skupaj	23	100,0	11	100,0	2		36	100,0

Iz zgornje tabele je razvidno, da je iz PE Mozirje največ delavk zapustilo podjetje zato, ker so bile v delovnem razmerju za določen čas. Do prenehanja je torej prišlo po naši volji. Iz PE Šoštanj pa si je največ de-

lavk našlo ustreznejše delo pri drugem podjetju. Torej z delom v PE Šoštanj niso bile zadovoljne.

● Zora Štruel

Kam na dopust?

Dopust je pred nami. Da bi zvedeli, kako nameravajo delavci preživeti letošnjega, smo jih o tem vprašali. Načrti so različni.

Ana Plesnik dela v Elkroju kot likalka že 10 let. Živi v družinski skupnosti s soprogom in dvema otrokoma v starosti 10 in 13 let. Pravi, da je utrujena in potrebna dopusta. Zaradi pomanjkanja denarja si ne more privoščiti dopusta na morju ali v toplicah. Zato

bodo dopust preživeli v glavnem doma, šli pa bodo na izlete. Nameravajo iti v hribe v Savinjske Alpe in Prlekijo, kjer je doma njen soprog.

Vsem sodelavcem in sodelavkam vošči prijeten dopust.

Marija Brezovnik je doma v Šmartnem ob Dreti in dela v Elkroju kot konfekcionar že 24 let. Ima družino - moža, hčerko in sina. Hči obiskuje srednjo tekstilno šolo, sin pa se je pred kratkim poročil. Mož je že upokojen.

Enkrat je že bila na dopustu v toplicah, na morju pa še nikoli. Zato si želi, da bi vsaj enkrat v miru in skupaj z možem preživela dopust v toplicah ali na morju.

Čeprav so takšne želje, bo letošnji dopust preživela kar doma. Vzrok temu je moževa bolezen in denar. Tudi doma si bo odpočila.

Razveseljevala jo bo vnučka, ki je stara 7 mesecev. Obiskala pa bo tudi turistično kmetijo na Venišah. Konji so ji že od nekdaj pri srcu. Če bo prave volje, se ji bo uresničila dolgoletna želja - biti na konju.

Upa, da se bo enkrat le zboljšalo stanje tako glede zdravja kot denarja.

Želi, da bi lep dopust preživeli vsi sodelavci in sodelavke, posebno pa še tiste, ki delajo v njeni bližini in da bi se zdrave vmile na delo.

Jožica Travner dela kot konfekcionar. Ima družino. Načrtovala je, da bo letošnji dopust preživela skupaj z njo v počitniškem domu Termoelektrarne Šoštanj v Crikvenici. Ker pa je zdravstveno stanje njene mame, ki živi v Domu za starejše občane na Polzeli,

poslabšalo, bo verjetno dopust preživela kar doma in vsak dan obiskovala mamo na domu.

Čeprav si želi odpočiti po napornem delu v službi in doma, se ne more sprostiti, ker ji misli uhajajo k bolni mami.

Marjeta Kolenc je še mlada - stara komaj 17 let. Zato si želi ogledati in doživeti čimveč sveta. Dopust namerava preživeti na

morju. Veseli se kopanja, večernih sprehodov ob morju, glasbe itd.

KROJ - list za obveščanje delavcev ELKROJ d.d. Mozirje.

Ureja uredniški odbor: Vera Pečnik, Urška Marolt, Ana Boršnak in Marija Miklavc (glavni in odgovorni urednik).

KROJ izhaja občasno v nakladi 1.100 izvodov.

Glasilo spada med proizvode informativnega značaja iz 13. tč. tar. št. 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5% (mnenje Ministrstva za informiranje Republike Slovenije št. 23/199-92 z dne 23. 3. 1992).

Naslov: Elkroj Mozirje, Prihova 56, 63330 Mozirje, tel.: h.c. (063) 831-611.

Tisk: IGEA d.o.o., Nazarje

Mlada manekenka

Ob gledanju tekmovanja MODEL 94 se mi je utrnilo vprašanje, kakšno je življenje teh lepih mladih deklet. Odločila sem se, da eno od njih povprašam o tem, saj to verjetno marsikoga zanima.

Vesna Hajnšek dela v Elkroju v Šoštanju od leta 1992. Doma je iz Pariželj. Stara je dvajset let in se je udeležila že več modnih revij. Sodelovala je tudi na tekmovanju za MODEL 93. Pravi, da je življenje na modnih pistah naporno, da pa je kljub temu lepo in vznemirljivo. Z manekenstvom se je začela ukvarjati že v srednji šoli. Po poklicu je tekstilni tehnik in trenutno dela v krojilnici kot označevalka. Njena velika želja je, da bi imela nekoč svoj butik. Prostega časa ima bolj malo, saj po službi rada sede za šivalni stroj in si kaj sešije, če ga pa kaj ostane, gresta s fantom na sprehod ali na izlet v naravo.

Pravi, da se z manekenstvom ne bi ukvarjala poklicno, da pa si želi samostojnejše in ustvarjalnejše delo.

● Ana Boršnak

Vesna Hajnšek, tekmovanje Model 93

NAGRADNA KRIŽANKA

Elkroj

VESELO NA DOPUST	Bivši ruski premier	Abota	Duri	Kopač rovov	Del glave	Riba, iz katere dobimo kaviar	Križanko sestavil NIKO	ELKROJ Mozirje list KROJ	Japonska igra	Španija	Eden od narisov
Športni novinar Stare							Scilicet	Dedna zasnova Moški glas			
Prestoln. Dolenjske									Amper Ang. igra z kij in kroglo		
Mlado drevo								Kranj			
Bivši nogomet. Dinama					Nemško eno			Rijeka Oranje			
Osje gnezdo					Eden od narisov Planet						
Pukart Tatjana			Brezdomci, potepuhi	Marovt Ela Vekoslav			Rečna žival Rajon				Hotelska delavka
Kisik		Format papirja Okrašen steber						Bogastvo gozdov Sovražnica železa			
Priimek več delavk (Ksenija)						Erbij Anetovo delo		Torino Slov. pisatelj (Vašte)			
Zaslužen počitek	Sportniki Češki skakalec Jirži								Belgija Umrli ruski šahist		
Tip štedilnika					Gimnazija Plemič						
Novinarka Peče				Japonski drobiž Italija				Veznik Udav			
Ena od dimenzij							Italijanska luka Danska				
Košarkaš. savez Jugoslav.				Japonski telovadec Jukio					Emilijan Cevc		
Gorski reševalni čoln				Kraj v Afriki v Zimbabve					Sarajevo		

1. nagrada 8.000 SIT, 2. nagrada 5.000 SIT, 3. nagrada 3.000 SIT

Rešitve križanke oddajte do 15. 7. 1994
urednici KROJA.

Prispelo je 84 rešitev nagradne križanke, ki je bila objavljena v prejšnji številki KROJA.

Izžrebani so bili naslednji:

1. nagrada (10.000 SIT) **PODKRIŽNIK ZOFKA**, fin. služba
2. nagrada (8.000 SIT) **BASTL BOŽA**, A 2
3. nagrada (5.000 SIT) **HROVAT KLAVDIJ**, meh. delavnica

Čestitamo!

Kroj

Lastninsko preoblikovanje Elkroja in zbiranje certifikatov v hrambo

V Elkroju imamo v osnutku pripravljen Program lastninskega preoblikovanja, po katerem bomo uporabili več načinov oziroma kombinacij lastninskega preoblikovanja. Predlog lastninskega preoblikovanja je grajen tako, da bo Elkroj v večinskih rokah zaposlenih, bivših zaposlenih, upokojencev in družinskih članov.

Na osnovi zakona o lastninskem preoblikovanju bo Elkroj 40% družbenega kapitala prenesel na sklade.

20% družbenega kapitala Elkroja je namenjenega **interni razdelitvi**. Zaposleni, bivši zaposleni in upokojenci bodo pri interni razdelitvi certifikate zamenjali za delnice.

40% družbenega kapitala pa gre v **odkup**. V Elkroju želimo, da bi z notranjim odkupom dobili maksimalen možen delež družbenega kapitala. Notranji odkup omogoča zaposlenim, bivšim zaposlenim in upokojenim delavcem Elkroja **petdesetodstotni popust**. Ta pa omogoča tudi štiriletno postopno odkupovanje delnic in je za to ugodna oblika preoblikovanja podjetja. V notranjem odku-

pu bodo upravičenci lahko sodelovali s sorazmernim delom presežnih certifikatov zbranih v interni razdelitvi in z gotovinskimi vplačili.

V noranjem odkupu bodo sodelovali tudi družinski člani.

Za boljše razumevanje, kakšne ugodnosti pridobite, če vložite certifikate v lastno firmo pa še naslednje pojasnilo:

- z vložitvijo certifikatov izkažete zaupanje firmi in s tem stimulirate svoje delovno mesto

- samo v svoji lastni firmi lahko izkoristite ugodnost 50% popusta, kar pomeni, če vložite certifikat oz. gotovinsko plačilo v višini 35.000 SIT, s tem pridobite premoženje v višini 70.000 SIT.

Ta ugodnost je vnovčljiva samo v lastni firmi, ker vlagatelj certifikata v drugo firmo dobi samo toliko kot vložil.

● Marija Krivec

Čemur se ne odrečeš, nikoli ne izgubiš.
SCHILLER

Čim več daješ, tem več imaš.
LAO-CE

Samo tisto je resnično moje, kar si morem osvojiti.
TAGORE

Celje - skladišče
D-Per

192/1994

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

CARIER

Kroji

